

Fitxa de Bona Pràctica Municipi Cooperatiu

Títol INCORPORACIÓ DE LES CLAUSULES SOCIALS A LES LICITACIONS PÚBLIQUES
Entitat promotora Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.
Àmbit Contractació pública.
Objectiu/s Afavorir la contractació d'empreses de l'economia social (incloses les cooperatives) en les licitacions públiques.
Beneficiaris <ul style="list-style-type: none">• Empreses d'economia social, incloses les cooperatives.• Conjunt de la població del municipi.
Descripció
Introducció <p>Vilanova està treballant des del 2012 per incorporar clàusules socials en les seves licitacions municipals. Les clàusules socials és un aspecte recollit als articles 118, 150 i disposició addicional 4a del text refós de la Llei de Contractes del Sector públic aprovat pel Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre i recomanat per la Directiva 2004/18/CE del Parlament Europeu i del Consell de 31 de març de 2004, sobre la coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics, de subministres i serveis.</p> <p>Ara bé, tot i que aquesta possibilitat està recollida en la legislació vigent, és un aspecte que genera dubtes i reticències des dels serveis jurídics i els departaments d'intervenció dels ajuntaments.</p> <p>Al respecte, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú està fent un treball continuat i progressiu per avançar en aquesta direcció i alhora s'anirà treballant per sensibilitzant els serveis jurídics i el departament d'intervenció. Concretament cal destacar els tres aspectes següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• La creació de la Comissió de Compres i Contractació Pública Responsable, al 2012.• La creació del Departament de Contractació, al 2014.• La implementació de clàusules socials en diversos plecs durant el 2013. <p>La Comissió de Compres i Contractació Pública Responsable (CCCPR)</p> <p>La Comissió es va crear al maig de 2012 amb la voluntat de ser l'organisme que impulsi la incorporació de clàusules socials en les licitacions municipals. Concretament es pretenia anar més enllà del plecs generals de licitacions municipals que facilita la</p>

Diputació de Barcelona i desenvolupar unes clàusules social pròpies per a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

Aquesta comissió ha permès treballar transversalment amb els diferents departaments de l'Ajuntament i marcar un full de ruta per avançar en aquesta direcció.

Actualment s'està en tràmit d'aprovar uns plecs municipals estàndard que incorporin les clàusules socials següents:

- Obligació de presentar declaracions responsables per contractes menors (clàusula 10).
- Criteris de preferència en cas d'igualació (clàusula 12):
 - 40% contractació indefinida.
 - Empreses d'economia social (incloses les cooperatives).
 - Promoció de la inserció laboral.
- Obligació presentació major documentació justificativa (clàusula 13).

Complementàriament a les clàusules estàndard, la comissió també treballarà per desenvolupar clàusules socials específiques per aquelles licitacions que així ho requereixin o que així és decideixi.

El Departament de Contractació.

A principis del 2014 es va crear el Departament de Contractació de l'Ajuntament. Fins aquest moment, cada departament podia realitzar els seus processos de licitació d'una manera bastant autònoma (prèvia validació dels serveis jurídics i aprovació d'intervenció). Així, no hi havia cap possibilitat de controlar la incorporació de clàusules socials i encara menys de supervisar la correcta implementació de les mateixes.

D'aquesta manera, i entre altres tasques, aquest departament s'encarrega o s'encarregarà de vetllar per la incorporació de les clàusules socials i de la supervisió del posterior compliment de les mateixes.

Licitacions Municipals amb clàusules socials

Tot i que encara no es disposa d'un model estàndard de clàusules socials i que el Departament de Contractació es va crear al 2014, durant el 2013 ja es varen incorporar clàusules socials en diversos processos de licitació. A continuació hi ha alguns exemples:

1. Servei de neteja (data adjudicació: 01/2013)

Un criteri de valoració destacable, en termes socials, va ser el compromís formal del licitador de subcontractar empreses d'inserció laboral o centres especials de treball per a un 2% de l'import del contracte.

https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/awardnotice.pscp?reqCode=viewDcan&lawType=2&idDoc=5699643&idCap=2617656&

2. Gestió Centre Obert (10/2013)

Un criteri de valoració destacable, en temes socials, va ser afavorir la contractació d'entitats sense ànim de lucre. Per aconseguir-ho, el criteri de valoració econòmic es va definir com la oferta econòmica menys gravosa per l'ajuntament, amb

impostos inclosos. D'aquesta manera l'IVA formava part del preu. Val a dir, que aquest criteri s'ha deixat d'incorporar ja que posteriorment hi ha hagut sentències que ho desaconsellen.

https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/awardnotice.pscp?reqCode=viewDcan&lawType=2&idDoc=7331770&idCap=2617656&

Actualment s'està treballant en el desenvolupament de nous plecs que incorporin clàusules socials, com per exemple el següent:

3. Servei nit residència TEGAR (pendent de publicar)

Els criteris de valoració destacables, en temes socials, són:

- Introducció de millores salarials respecte convenis col·lectius.
- Destinar un % de l'import adjudicat a finançament de projectes socials vinculats a l'objecte del contracte.
- Acreditació de disposar i aplicar un Codi Ètic. Aquest aspecte s'ha d'acreditar i justificar mitjançant l'existència de comissions, processos participatius entre els treballadors, etc. Val a dir que aquesta manera de fer està a l'ADN de les cooperatives i, per tant, tenen major facilitat per complir i acreditar aquest aspecte.

Principals dificultats

- Compaginar els ajustos pressupostaris amb la voluntat d'augmentar el valor afegit mitjançant les clàusules socials (El Decret preponderància del 60% en la valoració econòmica).
- La conscienciació de tots els departaments de l'Ajuntament implicats en l'elaboració dels plecs.
- La dispersió dels òrgans gestors contractes. Cada departament o òrgan municipal té els seus contractes i processos de licitació.
- El seguiment de l'aplicació de les clàusules en els contractes adjudicats és molt costós (recursos personals) i no sempre es fàcil d'articular.

Factors clau d'èxit

- La creació d'una Comissió de Compres i Contractació Pública Responsable.
- La concentració de tots els contractes a través d'un Departament de Contractació.
- L'aprovació d'uns plecs estàndard amb clàusules socials. A Vilanova estan en procés d'aprovació.
- La creació d'un repositori de criteris amb clàusules socials. Cada cop que s'incorporin clàusules social noves s'haurien d'incorporar al repositori. A Vilanova disposen d'esborranys al respecte i començaran a treballar-ho amb l'aprovació dels plecs estàndard.
- Sensibilitzar als serveis jurídics i tècnics responsables d'elaborar plecs. A Vilanova s'ha fet de manera informal i es treballà formalment a partir de l'aprovació dels plecs estàndard i del repositori.

Resultats obtinguts

- Un desena de licitacions realitzades amb clàusules socials.
- Disposar d'un sistema de treball que permeti la incorporació i seguiment de les clàusules socials.

Actualment s'està treballant en la creació d'una bateria d'indicadors quantitius.

Consell i recomanacions per l'aplicació en altres territoris

- ❖ És imprescindible crear una figura o organisme que permeti treballar transversalment i fer el seguiment dels contractes. Hi ha diferents fórmules, però és molt important assignar aquesta responsabilitat.
- ❖ Treballar la difusió interna: donar a conèixer les clàusules socials incorporades, informar sobre el repositori de clàusules socials, explicar el model de plecs estàndard...
- ❖ Es requereix un important treball tècnic, però es imprescindible disposar d'una forta voluntat política. Des dels perfils tècnics es pot anar sensibilitzant per crear la voluntat política.

Més informació

- Diputació de Barcelona, Plecs de Clàusules Administratives Generals de contractació de caràcter estàndard (PCAG) - <http://www.diba.cat/web/secretaria/plecs>
- Veure document de treball de la Federació de Cooperatives de Treball: "*Les clàusules socials poden afavorir la contractació de cooperatives*".